

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Clausula Quarta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

CLAUSULA IV.

Item conceditur omnibus prædictis (hoc est, Christi-Fidelibus consistentibus, & declinantibus in hoc Regnum) nec non illis, qui nec ibunt, nec mittent, si intra dictum annum, ex Bonis sibi à Deo collatis, in hanc expeditionem pro Religionis defensione liberaliter contulerint, ut, dicto anno durante, possint frui sequentibus Privilegiis.

CAPUT III.

Explicans prædictam quartam Clausulam Bullæ Cruciatæ, quo ad priores partes Clausulæ.

§. I.

A Christi-Fidelibus.

1. **D**ubitari potest Primò de Hæretico externo. Secundò de merè interno. Tertio de Schismatico. Quartò de Cathecumeno, Nam Fidelis Baptizatus, sine ulla dubitatione, etiam si sit in statu peccati mortalis, vel etiam si sit excommunicatus vitandus, validè Bullam sumit. Lege a Castropalaum, multos citantem, quidquid alii dicant in op. Cru. Diss. positum.

a Castrop. de Bull. m. p. 2. m. 12. & 13.

Hæreticus externus.

2. **H**ic nullo potest Bullæ Privilegio gaudere, si ve sit externus publicè, si ve occultè; patet, quia non est ex iis, ad quos dicitur Pontificis Concessio.

b Trullench apud Mendo. c Mendo Diss. 4. nu. 14. & rursus in App. d. 1. nu. 32. sine.

3. Illud concedimus, si quis cum sit baptizatus, incidat in hæresim externam, sed deinde ipsum pœniteat commissi delicti, velitque redire ad fidem, posse frui Bullæ Privilegiis. Neque id mirum, quia jam Fidelis tunc actus est,posito quòd hæresim abjuret, volendo ad fidem redire. Ita b Trullench, quem affert, sequiturque Mendo. c

Hæreticus morè internus.

4. **H**ic probaliter potest frui, & probabiliter non potest, Privilegiis Bullæ. Potest, quia ex una parte hic est baptizatus, & ex alia solam internam hæresim Ecclesia non iudicat, ergo neque Privilegia, quæ aliis baptizatis concedit, illi negare præsumitur. ita sustinet Bardi. d

d Bardi p. 4. sec. 2.

Tamburinus de Sacramentis.

5. Non potest, quia non irrationabiliter quis asseverabit, illam vocem (Fidelibus) debere in Bulla summi propriè, & strictè pro vere Fideli, qualis non est hæreticus internus, & ita sustinet e Mendo.

e Mendo d. 14. nu. 14. & rursus in App. pen. d. 1. nu. 31.

Schismaticus.

6. **P**urè Schismaticus, hoc est, qui solum obedientiam Summo Pontifici externè negat, sed à nullo fidei articulo recedit (si enim ab aliquo recederet, jam esset hæreticus, de quo jam hæcenus loquuti sumus) fortasse primo aspectu, solum verbis Bullæ ad litteram consideratis, posset uti Privilegiis Bullæ, quia sic jam est Fidelis. Verum ego persuadere mihi nunquam potui, mentem Pontificis, esse, ut velit favere per sua Privilegia illi, qui ab ipsa tam manifestè recedit, & rebellis est.

7. Adde, si quis Schismaticus sit ex illis, qui negant, hunc Summum Pontificem esse, putans id non esse articulum fidei, qua ratione valet ab eodem acceptare Privilegia, quæ non nisi à vero Summo Pontifice dimanare possunt? Id certè accidere potest, quando idem Pontifex est, qui Bullam concedit, & idem, qui ab ejusmodi Schismatico repellitur. Ita contra Bardi meritò discurrit f Mendo.

f Mendo in Append.

Cathecumenus.

8. **H**ic nullis Bullæ Privilegiis potiri posse, certum iudico cum Delugo g de Pœma nu. 32. nit. aliisque quia Ecclesia nunquam, si ve suas g Delugo leges, si ve sua Privilegia dirigit ad illos, qui de Janit. nondum Januam, per quam ingredimur in Disp. 27. ipsam Ecclesiam, quæ est Baptismus ingressi num. 2. sunt.

g de Pœma nu. 32. h In Opus. se. de Sacr.

9. Dices. At cum Suario, & aliis dictum à nobis est in Opusc. b de Sacrificio Missæ, Miss. lib. probabile esse, quod Sacrificium Missæ applicatum Cathecumeno, eidem prodest ex opere operato quoad satisfactionem, & impetrationem, ergo etiam proderit & Bulla, sicut enim ibi applicantur merita Christi Domini, ita hic. Hoc modo argumentatur contra nostram sententiam i Henriquez.

i Henr. l. 7. de Indul.

10. Respondeo. Quoniam multi non distinxerunt quæstionem, minus rectè huic paritati responderunt. Alia enim est quæstio, an possit Cathecumeno prodesse Bulla, si ad ipsa à Summo Pontifice dirigeretur, alia, an ad ipsos dirigatur, unde de facto profit. Prius ex his, esto, sit controversum; & ipsi faveat paritas ducta à Sacrificio Missæ. At ego dico, certum mihi esse posterius, hoc est Cathecumenis

c. 18. nu. 5. & c. 26. n. 8.

cumenis Bullam non prodesse ex illo capite, quod de facto Pontifex ad illos Bullam non dirigit. Id quod colligo ex communiter contingentibus, quia nimirum ad solos Baptizatos dirigit Ecclesia, & Pontifex suas leges, præcepta, privilegia, & similia, illisque solum proficitur favore, & solum cum illis loqui. At, quod Sacerdos particularis velit dirigere fructum sui sacrificii ad Cathecumenum, jam tu supponis. Quamvis igitur asserere possimus, Christum Dominum non exclusisse Cathecumenos, tum à fructu Missæ, tum à suffragiis Ecclesiæ, tum ab eisdem Privilegiis, quia jam sunt initiativè ad portas Ecclesiæ, & veluti initiativè Fideles, & quidem externi, quia jam Baptifinum petunt, (sicuti non excluduntur Novitii à Privilegiis Religionis, licet nondum perfectè in illam per Professionem ingressi sint) quamvis id asserere, inquam, possimus, tamen, quod de facto Pontifex, cui vices suas in terris Christus Dominus commisit, applicet prædictis Cathecumenis Bullæ Privilegia, sicuti applicat Novitiis Privilegia Religionis, & sicut applicat suam Missam eidem Cathecumenis Sacerdos, nescimus; Immo ex consuetudine Ecclesiæ se semper dirigentis ad Baptizatos, scimus non applicare. Ita mihi hac super re discurrendum esse, videtur.

Infantes, Amentes.

10. **I**Nfantibus, & perpetuò amentibus, multò magis Phræneticis prodest Bulla Cruciatæ, si quis pro ipsis, data elemosyna, illam sumat. Ratio est, quia Pontifex generaliter omnibus Fidelibus sine distinctione ætatis, vel conditionis eam concedit, & ex alia parte illi, cum sint Christiani, censentur virtualiter petere ea, quæ ad salutem animæ illis sunt utilia. Ita Trullench. a

a Trullench. 11. Proderit autem his Bulla, ut tempore lib. 1. exp. Interdicti sepeliantur in loco sacro cum moderata Pompa, ut infra suo loco posse, per Bullam, dicitur. Proderit item pueris, postquam usum rationis acquisierint; & Amentibus, si fortè convalescent, proderit, inquam, ad Indulgentias acquirendas, ad vora commutanda, ad absolutionem à reservatis,

ad usum lacticiniorum,

&c.

Religiosi.

12. **R**eligiosos, vel Religiosas frui posse Bullæ Cruciatæ Privilegiis, si eam accipiant consueta elemosyna, (de qua mox,) data, certum sit. Præscindendo, tamen, Primò, ab usu lacticiniorum, de quo infra, & Præscindendo, Secundò, à Privilegio circa Pœnitentiæ Sacramentum, de quo ego in opere de Sacramentis lib. 5. de Pœnit. b facis b Ego de Sac. lib. 5. de Pœnit. c. 5. §. 4. d. in d. 2. e.

13. Illud autem solum hic adnoto, Religiosos non indigere ad acquirenda Bullæ Privilegia consensu sui Superioris, cum sit concessio data omnibus Fidelibus à Summo Pontifice omnium Superiore. Sed Nostros è Societate indigere propter ipsius Pontificis restrictionem factam Nobis in Nostris Bullis, 1. c. 13. docet c Bardi contra Andream d Mendo in 167. Appendice, & latius in Elucidatione Bullæ d Mendo sententem, nostros è Societate, æquè ac alios Religiosos, non indigere consensu Superioris ad omnes Bullæ gratias acquirendas, præter ea, quæ pertinent ad Sacramentum Pœnitentiæ, & ad modo dictum usum lacticiniorum: 4. a. n. qui idem mendo ibidem explicat Bullas Pontificias (quas in contrarium asserti Bardi) loqui solum de Gratiis in ordine ad Sacramentum Pœnitentiæ, non verò in ordine ad alias materias.

§. II.

Consistentibus, & delinantibus in hoc Regno.

1. **C**ertum est, non solum fixè commorantes in hoc Regno (idem semper hic, & in sequentibus intellige de aliis Regnis Hispaniarum Regi subjectis, ubi Bulla promulgatur) verum etiam existentes in illo transeuntes, etiam per unum diem, immò, per unam horam, posse accipere & frui Bullæ Privilegiis, anno durante, tametsi hinc recedant, & deinde alibi, ubi Bulla non promulgatur, sedem figant, excepto Privilegio usus ciborum prohibitorum, propter expressam prohibitionem, ut in superioribus indicavimus, & dicitur inferius. Id manifestè concedit Pontifex in illis verbis (*consistentibus, & declinantibus*), in expressis Ita expressè Barnabas e Gallego.

2. Quid si externus declinet, seu perveniat solum in Panormi V. G. Portum, unde mittat s. amicum,

amicum, qui ipsi Bullam accipiat, ipso in Civitatem, immo in litus non descendente?

Respondeo, idem posse, quia Portus abfolute & simpliciter pars est civitatis, seu regni. Idem puto, si quis declinet in sinum similem Portui.

3. Quid si ex mari vicino extra Portum, seu sinum? Respondeo. Mihi valde scrupulosum est, tunc posse. In mari enim, quamvis vicinum quis perveniens, difficile mihi videtur, dici posse, quod declinet in Regnum, & nobiscum etiam sentit a Mendo.

Graci.

4. IN hoc Sicilia Regno sunt aliqua Græcorum oppida, quorum Incolæ ritu Græco viventes, tempore Quadragesimæ, non solum abstinere à lacticiis, sed etiam ex suo ritu à Piscibus sanguinem habentibus. Inquiro jam, an Bulla iis (ut etiam quoad alia Privilegia) prosit.

Respondeo. Tum quoad dictum Privilegium de lacticiis, tum quoad alia, prodest: quia etiam ipsi sunt Fideles: & in hoc Regno, ubi Bulla promulgatur, commorantur, nec est unde ipsi excipi debeant. Quare virtute ipsius Bullæ, licebit illis comedere lacticia, diebus veritis, & per consequens, immo potiori ratione, pisces sanguinem habentes; Privilegium enim concedens lacticia, multo magis concedit pisces cujuscumque generis, qui magis distant à carnibus, quam lacticia. Ita Bardi & in Bul.

§. III.

Ex Bonis sibi à Deo collatis liberaliter contulerit.

1. **T**amet si in hac clausula non decernatur, quantum debeat esse eleemosyna ponigenda ab eo, qui Bullam sumere intendit, quia tamen Pontifex concedit, etiam debere decerni à Commissario, ideo ejus taxæ standum est. Verba Gregorii XIII. à subsequentibus Pontificibus confirmata hæc sunt. Item conceditur facultas Commissario, ut dictam subventionis quantitatem à Fidelibus, ut prædicitur, pro Viris, & Defunctis, juxta Personarum qualitatem, & bonorum quantitatem, arbitrari, possit.

2. At verò, quantum ipse decrevit? Re-

spondeo. Pro Indis, & Hispanis in India dependentibus, pro quibus major quantitas est decreta, vide Trullench. Pro nostris Regionibus (id, quod scire, ad nos pertinet) Commissarius decrevit sequentem Realem d taxam. Scito autem Realem unum valere unum tarenorum monetæ Siculæ, & grana quatuor cum ejusdem grani parte quarta.

3. Pro Cardinalibus, Episcopis, Abbatibus, Inquisitoribus, Dignitatibus, & pro insignibus quibusdam Personis, quas mox indicabimus §. 7. nu. 4. Eleemosyna pro Bulla Vivorum est octo Realem Castellatorum, hoc est monetæ Siculæ, decem tarenorum, & granorum decem.

4. Pro communibus Personis, pro eadem Vivorum Bulla, est Eleemosyna ditorum Realem, hoc est monetæ Siculæ tarenorum duorum, & duodecim granorum cum dimidio.

5. De Eleemosyna danda pro Bulla lacticianiorum, quæ Sacerdotibus favet, dicam infra cap. 8. §. 5.

Ut idem de danda pro Bulla Defunctorum dicam c. 15. §. 2. nu. 8. pro Bulla compositionis cap. 16. §. 6.

His prælibatis, multe sunt dubitationes hic enodandæ, quas in sequentibus §. jam jam solvimus.

§. IV.

An ex bonis furtivis, vel usurariis dari eleemosyna possit pro Bulla.

1. **Q**uoniam Bullæ tenor habet, ut ex propriis bonis ejusmodi eleemosyna porrigatur, dubitabis, quid si ex bonis furtivis? hoc autem nomine intelliguntur hic, etiam usuraria.

2. Respondeo. Doctores ferè communiter (præter unum Rodriguez) loquentes hac de re, Acofta, Vega, Trullench. Bardi, Mendo, ap. Galleg Macedo, Elcobar, Diana, quos citat, sequiturque Gallegus, f. absolute, & sine ulla distinctione docent, furtiva pecunia sumi Bullam non posse: quia disertis verbis dicit Pontifex (ex Bonis sibi à Deo collatis.) Adde hanc debere esse eleemosynam: sed ex D. Thoma, g. d. Th. 2. & communiter, consistere eleemosyna ex alienis bonis, non potest.

3. Ut hæc doctrina explicatius habeatur, sic distinguendum est. Si sermo sit de ipsa pecunia in individuo furtiva, quando fur aliam propriam non habet, certa est prædicta doctrina

doctrina propter rationes optimè jam allatas.

4. At verò quando fur aliam habet propriam, quam posset dare pro Bulla, ipse tamen pro Bulla furtivam det; valebit Bulla, quia tunc materiale quid est, dare hanc furtivam, cum jam cum illa fiat elemosyna æquiva-

a *Bard. in lenter. Ita Bardi. a*

Bull. p. 2. 5. Præterea si loquamur de pecunia furtiva, quæ fuerit immixta cum alia propria furtiva, ita, ut discerni nequeat, cum jam illa transierit, propter illam unionem & mixtionem, in dominium furis (ut dixi in libris Decalogi Decal. Tr. g. b.) potest utiliter ex illa dari elemosyna, remanente semper ipsi furi onere restituendi id, quod iniquè abstulit. Si ergo ex illa facere elemosynam validè fur potest, validè consequenter cum illa Bullam accipiet, unde & illius Privilegiis fruatur. Ita e Mendo.

6. Huc facit casus sequens. Titius furatus est V. G. decem Bullas à Depositario, easque distribuit Fidelibus, sive pro elemosyna ordinaria duorum Realium, sive minus, retenta pro se pecunia; Inquit, An Fideles, qui, data ea elemosyna, accipiunt bona fide Bullas, utiliter accipiant?

7. Respondeo, accipere inutiliter, quia Bullæ Privilegia conceduntur sub conditione elemosynæ danda Regi in subsidium Belli contra Infideles, quæ elemosyna hinc non adest. Unde licet, dum bona fides durat, possint dicti Fideles vesci V. G. lactiniis, tamen, cognita veritate, non poterunt. Quod si bona fide absoluti fuerint à reservatis, esto propter bonam fidem, absoluti ab ipsis indirectè fuerint, at, re cognita, debent ejusmodi Pœnitentes de iisdem reservatis directam à legitimo Confessario absolutionem obtinere. De his absolutis bona fide vide multa à me dicta in libris de Sacramentis.

In lib. de Sac. l. 5. de Pœnit. 1. de Cas. ref. c. 12. §. 3. à nu. 7.

§. V.

An ex pecunia habita ex turpi lucro.

1. Meretrici V. G. habens pecuniam ex meretricio, potest ne cum hac, Bullam utiliter accipere?

Respondeo. Potest: quia, quamvis illa peccaverit, dum eam, medio peccato, lucrata est, tamen pecunia sua est, suoque sub dominio, ut alibi satis explicuimus, ergo de suo e-

lemosynam illam dat, dictisque Privilegiis Bullæ frui, merito potest. Idem dic in similibus.

§. VI.

An ex bonis creditis, vel ab alio datis?

1. Tres hic sunt casus. Primus. Titus obtinet à Commissario Bullam credito, hoc est, promittit Titus, se post sex menses V. G. traditurum elemosynam præscriptam, utiliter ne Bullam obtinet?

Respondeo, & Primò quidem Dico, manifestè inutiliter, si habet animum eam elemosynam non tradendi, quia sic nullâ tribueret. At si, ipso initio acceptionis, animum habet tradendi (qui est casus propositus) Dico, utiliter; etiam pro iis prioribus mensibus, antequam promissum solvat. Ratio est, quia id concedit Commissarius Generalis apud e Mendo. Mendo, & meritò; obligare enim se ad dandam elemosynam, elemosyna est: Atque ejusmodi certè est cõmunis praxis, idque cum emolumento Regis, nam sic multi Bullam accipiunt, quod non facerent, si numerato cõgerentur pecuniam deponere.

Quod si quis habeat initio animù non tradendi, sed post sex menses V. G. mutet voluntatem, velitque dare, tunc sanè à die, qua ejusmodi bonam voluntatè habet, lucrari potest Privilegia Bullæ, usque ad finem anni durationis Bullæ, quia tunc jam legitime pro illis posterioribus mensibus Bullam habet, quam legitime antea non habebat. Ita e Bardi.

Contra, si initio habuit intentionem tradendi elemosynã, & postea transactis sex V. G. mensibus mutet voluntatem, nolitque elemosynam elargiri, Dico, à die, quo non elargiri proponit, non lucraturum Privilegia, quia hæc dantur sub conditione elemosynæ, quamvis propter bonum animum solvendi, quod promissum, frui illis Privilegiis in prioribus mensibus potuerit.

2. Sed quid, si bona fide quis promissum, sed deinde, propter impotentiam inculpabilem, stare promissis non possit, fruatur ne toto anno Bullæ Privilegiis?

Respondeo. Fruatur, quia Privilegiũ semel obtentum non potest tolli à superveniente impedimento inculpabili, nec Rex amittit hujusmodi elemosynam, jam enim distributor Bullarum illã refarcit, quando enim sic credito Bullas distribuit, ipse se obligat ad solvendum & ita declaravit ipse Commissarius.

3. Se-

3: Secundus casus est de bonis alienis donatis Cajus V. G. meus amicus suis pecuniis accipit Bullam pro me. Valet ne ea mihi, si eam acceptem?

Respondeo. Valet: nam sic tu virtualiter eleemosynam facis, est enim perinde ac si tibi amicus pecuniam daret, quam tu deinde in eleemosynam dares pro Bulla.

4. Tertius casus est de Religiosis, qui ut dixi c. 3. §. 7. n. 12. possunt frui Privilegiis aliquibus Bullæ. Petrus V. G. Religiosus sumpsit Bullam, largiendo eleemosynam ex pecuniis ipsi donatis ab amico, utetur ne valide Bulla? Dubitatio autem fundatur in eo, quod Religiosus, etiamsi ab amico, posita quacunque Superioris licentia, habeat pecuniam, illa non est ipsius siquidem quidquid Religiosus acquirit, Monasterio acquirit, ergo non potest verificari, quod eleemosynam ex suis bonis impetierit quod requiritur necessario, ut Bulla frui quis possit.

Respondeo, omittendo alias explicationes, Pontificem, quandoquidem in tenore Bullæ illam modo dicto concedit nominatim etiam Religiosis, huic defectui satis, superque supplere.

§. VII.

Quanam eleemosyna porrigenda ab Insignibus Personis?

Et quam porrigenda a Pauperibus?

1. **C**ardinales, Primates, Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, Abbates habentes Jurisdictionem Episcopalem, Inquisitores, & Dignitates Ecclesiasticas Cathedralium, Duces, Marchiones, Comites, Commendatores majores, Proreges Capitanei Generales, & alii Officiales Curie Suae Majestatis (qui sint hi Officiales, unde apud Trullench a Domini Vassallorum, dictorumque uxores, suis viris viventibus, debent pro Bulla præstare eleemosynam octo Realium, hoc est, ut supra dixi, tarenorum decem, & granorum decem monetæ Siculæ.

2. Jam dubitabis Primo, circa hos an Vicecomites, Barones, Prætores Urbium, Senatoresque Civitatum, si non sint Domini Vassallorum, ut etiam Fiscalis in Tribunali Inquisitionis, ut item Filii Ducum, similesque si nullo Titulo, vel Dominio gaudent an inquam, hi obligentur tradere octo Reales?

Respondeo, non obligari, quia hos, si Domini Vassallorum non sint, Commissarius, in taxa ab ipso definita octo Realium, non designat; Expressio autem eorum, qui designantur, est manifesta exclusio aliorum. Ita b Mendo, & Gallegus, c Quod si Domini sint Vassallorum, debent omnino octo tradere, quia ita disposuit Commissarius, ut vidimus n. primo.

3. Si Rex aliquis exterius in Regnum, ubi Bulla promulgatur, accederet, ut etiam illi omnes, quos nos Principes in nostro Regno habemus, obligantur ad octo, siquidem satis includuntur à Commissario in illis similibus Dignitatibus Ducis, Marchionis, &c.

Prædicti Ducis, &c. si carent Vassallis.

4. **D**ubitabis secundo. An prædicti Duces, Marchiones, &c. Si Vassallis careant, præstare debeant octo Reales?

Respondeo. Negat Bardi, affirmat Mendo; Verum si diligenter eorum rationes hinc inde ab ipsis allatæ, considerentur, debent convenire in hunc modum. Si ejusmodi V. G. Dux nihil aliud habeat, nisi merum, & inane Ducis nomen, nullamque habeat ex eo Titulo, seu Nomine Dignitatem, vel Privilegium, vel Prærogativam, ut esset V. G. Pater, qui totum Titulum suum suamque Jurisdictionem totam in Vassallos, filio renuntiavit; Certe hic Pater sufficienter dabit duos Reales, quia nec Dignitatem habet, nec Jurisdictionem, nec in actu, nec in habitu supra Vassallos. At, si, quamvis Vassallis, ac Jurisdictione omni quis careat, Titulum tamen Ducis cum aliquibus Ducatus præminentibus habeat, quales sunt plures, quos Titulatos vocamus, & vere sunt hujusmodi, nam coram Prorege caput V. G. cooperiunt, aliisque quibusdam sæcularibus exemptionibus fruuntur, præstare debent octo, quia hi verè, & in omni proprietate sunt Duces, Marchiones, &c. Hujus etiam generis sunt filii horum, si Titulum vere habeant cum prædictis præminentibus (licet proventibus omnibus Pater gaudeat) quia jam dignitatem habent. Ita Gallegus. e Ratio prædictæ distinctionis mihi manifesta apparet, quia, in taxa à Commissario legitime facta, clare, ut duæ Classes distinctæ Personarum, afferuntur; quarum al-

tera continet Duces, Marchiones, & Comites; altera, quæ continet Dominos, habentes Vasallos, & ut patet ex contextu, una non est declaratio alterius. At certe hi, qui solum Titulum sibi reservant, sive habent, vere in Classe Ducum sunt, qui vero nec Tituli præ eminentiis ullis gaudent, nec Vasallos habent, in neutra Classe ex dictis connumerari, nisi æquivoce, possunt.

5. Quando quis simul est Dux, & Marchio, & Comes gaudens multis Titulis, multisque Dominis, non est ab ipso multiplicanda eleemosyna ad multiplicationem Titulorum, quia Commissarius taxando eleemosynam assignavit octo Reales singulis Personis, non singulis Titulis.

6. Quod dixi de his, dic de Episcopis, si enim Episcopatus renuntiarunt, ita ut servaverint sibi Titulum, & Dignitatem Episcopalem (quam certe semper solent sibi reservare) cum sint vere Episcopi, sicuti etiam sunt Episcopi mere Titulares, præstare debent octo Reales; At si renuntiaverunt etiam Dignitati, quod fieri non solet; aliquis illos excusaret ab elargiendis octo, aliquis, inquam, nam ego excusare non possum quia quacumque renuntiatione posita, semper in ipsis residet Character Episcopalis ob quod semper vere sunt, & vocari Episcopi, actusque Consecrationis exercere valide possunt. Nisi loquaris de quibusdam Germaniæ, vel aliorum locorum Episcopis, qui sunt meri Clerici, & sola Jurisdictione Episcopali gaudent. Hi certe, si renuntient, in nihilo remanent Episcopi.

Ducum etiam Uxores, & Vidua ex illis.

7. **D**ubitabis Tertio, de prædictorum Uxoribus viduis. Respondeo. Uxores dum vivunt prædicti Mariti, sequuntur conditionem Virorum, quare perinde ac Viri earum, octo debent, tamen si ipsæ ex se Titulo nullo gaudeant. At vero Vidua eorundem, si nullo proprio Titulo, seu dignitate gaudeant, donent solum tunc duos Reales; si autem ipsæ Titulo ex se gaudent, vel Dominæ sunt Vasallorum, octo omnino debent. Ita clare ostendunt Verba Commissarii eleemosynam taxantis. Faminæ denique quæcumque si non sint, neque fuerunt unquam nuptæ, habent tamen verum Titulum, vel Vasallorum Dominium debent omnino octo, quia tunc

habent qualitatem requisitam à Commissario ad majorem eleemosynam; quam quidem qualitatem respexit Commissarius in quocumque sexu ea inveniatur,

8. Quid si prædictæ Viduæ remaneant usu fructuariæ Ducatus, Marchionatus, &c. Respondeo, pari modo obligari ad octo, quia sic jam actu habent qualitatem, quæ ex vi taxæ, obnoxia est majori huic eleemosynæ.

Privatus promotus ad Titulum Ducatus, &c.

9. **D**ubitabis Quarto. Si quis Privatus accipiat Bullam initio anni, datis duobus Realibus, & deinde in decursu anni evadit forte Dux, vel Marchio, &c. ut item Episcopus, Archiepiscopus, &c. indigetne à puncto novi gradus alia Bulla cum pinguiore eleemosyna, vel saltem supplementum ad octo Reales conferre, ut deinceps Bullæ Privilegiis perfruatur?

Respondeo. Non indigere, puto, quia gratia concessa initio fuit collata pro toto anno. Ergo pro toto anno durat; fuit enim data absolute, & non dependenter à futuro eventui. Ita a Bardi dicens, hanc dubitationem à nemine fuisse tractatam: faterur tamen; si Clericus ascendat ad Sacerdotium in illo anno Bullæ à se sumptæ; non posse deinceps uti Privilegio vescendi lacticiis; quo initio anni, quando non erat Sacerdos fruebatur; nec id esse mirum, quia Sacerdoti expresse fit in ipsa Bulla prohibitio vescendi lacticiis; quæ similis expressio non est in Bulla, quam prædictus Privatus, data eleemosyna duorum Realium à Distributore, hoc est à Pontifice, recepit.

Prædictarum Insignium Personarum obligatio quoad eleemosynam pro Secunda Bulla in eodem anno.

10. **D**ubitabis Quinto. Si qua ex dictis Personis Insignibus vellet secundam Bullam accipere in eodem anno (quam secundam utiliter sumi posse, non vero tertiam, dicemus infra,) debet ne octo contribuere?

Respondeo ita prorsus. Quare falsam iudico sententiam Henriquez (quam refert, & merito rejicit b Trullench) putantis sufficere, si præ-

si præbeat duos; falsam, inquam, nam Commissarius sine ulla distinctione prima, vel secunda Bullæ, pro his Personis taxat absolute Reales plures. Vide infra c. 14. ubi ipso initio ponentur verba Pontificis, concedentis hanc iteratam acceptionem Bullæ, nam ibi notabis hæc verba *Servatis tenore, & forma prædictis, quibus eodem anno idem summarium sumpserunt.*

Muli habentes Dominium ejusdem Ducatus, &c.

11. **D**ubitabis 6. quando duo V. G. habent Dominium ejusdem oppidi pro parte, vel pro indiviso, debent ne singuli dare octo Reales? Respondeo ita putare *Mendo*.

Mendo d. 14. n. 8. At *b. Bard* docet, satis esse, utrosque dare octo, hoc est, singulos dare quatuor. Lege apud ipsos rationum conflictus, quia res est rara praxis. Et tamen ego eo in sententiam *Mendo*, quia verba Commissarii taxantis eleemosynam hanc majorem præcipiunt, Ducem, Comitum, seu Dominum Vasallorum debere dare octo; At qui singuli ex his, de quibus loquimur, habentes pro parte, vel pro indiviso Ducatum, Comitatum, Dominium, sunt simpliciter, & absolute Duces, Comites &c. & talium item Titulorum præminentis gaudēt, ergo, &c.

Quid si Senatus Panormitanus V. G. qui constat ex sex Patribus conscriptis, sit aliquo insignitus Titulo, sit V. G. Dux alicujus oppidi, singuli ne ex illis debent octo dare?

Respondeo non debere, puto: quia tunc singuli, quibus conceduntur Bullæ privilegia, non sunt Duces, sed solum simul omnes, ut constent unum corpus morale.

Pauperes.

12. **D**ubitabis Septimo, an Pauperes debeant eleemosynam dare pro Bulla? Respondeo. Debere, certum sit, quidquid in *Henriq.* oppositum innuat *e. Henriquez* ex eo quia in Bulla originali monet Pontifex, ne exigatur eleemosyna à paupere. Quidquid, inquam innuat, Tum quia hæc clausula non amplius extat in Bulla, quæ promulgatur; tum quia clare Bulla, tamquam opus necessarium requirit pro consecutione ejus Privilegorum eleemosynam; tum denique quia fortasse

sensus illius clausulæ solum erat, ut non cogentur pauperes accipere Bullam, & consequenter eleemosynam dare, quia Bullæ acceptio debet esse voluntaria.

13. Ex hac certa doctrina emergit affine dubium. Cum enim, qui caret Bulla Cruciatæ, non valeat in Regnis, ubi ea promulgatur, acquirere Indulgentias, quas ipsa Bulla concedit (de qua re infra cap. 14.) dubitatur nunc An, qui propter summam paupertatem eam accipere, nequit, acquirat saltem alias Indulgentias, quæ sunt extra Bullam, quas Commissarius suspendit, durante anno Promulgationis, de qua suspensione infra item dicemus.

Respondeo. Acquirere, docet *d. Bard*. Itam tenet *Quintana* ad *vennas*, e citans *Ludovicum à Cruce*. Non acquirere, docet *f. Mendo*. Ratio affirmantium est, quia præsumitur ex pietate Pontificis, ut non privetur Indulgentiis, qui sine culpa Bullam habere non potest. Ratio Negantis, cui assentior, est, quia Bulla nimis manifeste suspendit pro eo anno omnes alias Indulgentias pro iis, qui Bullam non accipiunt, nec, in tanta expressione mentis Pontificis, videtur, posse prudenter, præsumi contrarium.

d. Bard p. 3. tr. 1. c. 12. sec. 6. *e. Quintana* in *App. ad Panit. tr. 3. dub. 12. n. 3. & 6. f. Mendo* in *app. ad Bull. d. 2. c. 3. nu. 11.*

CAPUT IV.

Explicatur posterior pars Clausulæ quarta superioris postea, hoc est, illud, Anno durante.

Exposcit hic Doctrinæ claritas, & ordo, ut declarem prius, quando nam incipit ejusmodi Annus; deinde quando durat, seu quando finem habet.

§. I.

Quando nam incipit Annus Privilegorum Bullæ?

1. **S**ane eum incipere à die Promulgationis Bullæ, certum est. Verum ut id minutius cognoscatur, animadvertenda sunt quatuor.

2. Primo, si quis Bullam sumit post sex menses V. G. à facta promulgatione, hic non poterit frui Privilegiis, nisi ab hora in qua sumit usque ad finem consequentium mensium ejusdem

eiusdem anni, quia antea carebat Bulla, & post illos menses, hoc est, absoluto dicto anno, ut dicemus, Bullæ Privilegia spirant. Ita

a Galleg. c. 4. dub. 15. citans Nünnum, Vilalobos, Trullench, Ludov. à Cruce.
 a Galleg. c. 4. dub. 15. citans Nünnum, Vilalobos, Trullench, Ludov. à Cruce. b Lib. 5. de mox §. 4.

2. Secundo animadvertendum est, quando dicimus, Annum Bullæ incipere à die promulgationis, intelligi de promulgatione, quæ fiat in unaquaque Civitate, seu loco, etiam minimo, ut notat e Trullench, nam non satis esse pro habitantibus in alia Civitate, eiusdem Diocesis, Promulgationem, quæ fit in alia, quam vis hæc sit Metropolis expresse notat ipse Pontifex in tenore Bullæ, esto, pro legibus, aliisque similibus sufficiat eas promulgari in Metropoli.

4. Animadvertendum est Tertio, Annum, in quo vigent Bullæ Privilegia incipere ab ipsa hora, in qua ea in quocumque loco promulgatur, non ergo antea.

5. Animadvertendum est 4. Cum per duplicem actum solet promulgari Bulla, primo per solennem Processionem, & deinde, per Concionatorem in Concione, animadvertendum est, inquam, sufficere per solam Processionem, si quidem per illam solam habetur absoluta Promulgatio.

A Trull. l. c.

6. Hinc fit, ut si quis sumat Bullam ante Concionem, sed post Processionem, possit d. uti eius Privilegiis, & sanæ hæc est Praxis, ut facta Processione, statim incipiant distribui Bullæ.

7. Hinc etiam sequitur, ut, si quis, etiam data stipe, sumpserit Bullam ante Concionem, & ante Processionem, non possit uti Privilegiis, nisi post Processionem, tunc enim ratificatur sumptio.

8. Denique, ne ignores, factam publicationem in Templo maximo sufficere, quamvis promulgatio alia non fiat in aliis Parochiis eiusdem Civitatis, quantumvis magnæ: nam unam Publicationem in uno loco requirit Pontifex, non vero aliam, & aliam in singulis Ecclesiis loci.

§. II.

Quamdiu durat Annum Bullæ.

1. **P**remitto, alium esse Annum naturalem, alium Ecclesiasticum. Naturalis est spatium temporis, quo Sol suo motu redit ad eandem Cæli partem unde motum incæperat, V. G. à primò gradu signi Arctici, ad eundem, quod spatium est duodecim mensium, & sex horarum aliquibus minutis minus.

Ecclesiasticus est spatium temporis, quod ex more Ecclesiæ intercurrit ab aliquo termino deputato ab Ecclesia ad alium similem. V. G. à Pascha ad aliud Pascha, à Pentecoste ad Pentecosten, quod spatium aliquando continet plures, aliquando pauciores dies, ut ex computo Ecclesiastico scimus omnes.

2. Quærimus jam an Privilegia Bullæ durent per Annum naturalem; An per annum Ecclesiasticum? Si prius, semper erit idem tempus Privilegorum, si posterius, modo majus erit ipsorum tempus, modo minus.

3. Dico, Probabile esse, Annum Bullæ durare per Annum naturalem hoc est à die promulgationis usq; ad finem duodecim mensium, & item esse probabile durare per annum Ecclesiasticum, id est à Promulgationis die ad alterius promulgationis diem. Priorem probabilitatem sequitur Rodriq. e Th. Sanch. f. Th. Sanch. Mendo. g. posteriorem Gallegus, b Jo. Sanc. l. 8. m. 3. i Trullench. k Ludov. à Cruce. Bardi. l Ratio d. 15. m. utriusq; sententiæ est, quia, in communibus 17 in nunc hominum commerciis, nomine anni g. Mensis recte alteruter solet intelligi.

Favet posteriori sententiæ illa confirmatio. in App. Quia in præfenti sumus in re Ecclesiastica; 1. c. 14. Ecclesiæ autem Communis praxis solet anno h. Galleg. Ecclesiastico uti Sic Communio pro obligatione præcepti annui, sic Interstitia pro Ordinibus suscipiendis, sic obligatio recitandi d. 65. Horas Canonicas solet mensurari per annum, k Trullench. vel diem Ecclesiasticum non vero per naturalem. § 1. d. 11. m. 3.

4. Hinc, quia Annum ecclesiasticum aliquando est brevior anno naturali, ut si promulgatur Bulla in Dominica V. G. Septuagesimæ, 10. d. 1. quæ sit dies Vigessimus Januarii, Anno autem m. sequenti promulgetur in eadem Dominica, p. Trullench. quæ incidat in diem decimum eiusdem mensis

sis Januarii, unde brevior, hoc est minus decem diebus erit Annus Ecclesiasticus, quam sit annus naturalis: hinc, inquam sit, ut in priore sententia possis frui Bullæ Privilegiis usque ad vigesimum diem sequentis Januarii, etiam promulgata nova Bulla: at in posteriori non possis usque ad dictum vigesimum diem, quia adveniente nova promulgatione veluti perimitur, in hac posteriore sententia, Bullæ vigor. Sed certe, ut diximus, utrumque probabile est.

5. Nota. Si forte supponas Pontificem nolle, ut nova alia promulgatio Bullæ fiat anno sequenti, vel velle novam promulgationem diu differre; unde non possimus tunc habere terminum destructionis per novam promulgationem, quia promulgatio nova non erit. Nota, inquam, tunc Doctores convenire, quod Bullæ privilegia durent per annum naturalem: tunc enim cum desit annus ecclesiasticus, subingreditur necessario a naturalis. Dixi (necessario) nam non placet, quod b Bardi docet ex Trullench, nimirum, quando Pontifex diu differt, tunc durare per 35. dies postea, intra quorum latitudinem solet finire annus ecclesiasticus: non placet autem, quia id videtur esse nimis gratis dictum.

6. Nota insuper, quamvis moriatur Pontifex, vel Commissarius Generalis intra dictum annum, non spirare tibi Bullæ privilegia pro illo anno quia pro illo tempore sunt gratiæ factæ, ut recte notat e Castropalaus.

§. III.

Quando in uno loco tardius, in alio citius fiat promulgatio, quid juris erit in accipiente Bullam, si sequamur prædictam posteriorem sententiam.

1. **E**X figuracione duorum Casuum hujus quæstionis Decisio clarius intelligetur.

Primus Casus. Titius existens Panormi, promulgatione ibidem facta in Dominica Septuagesimæ die V. G. 20. Januarii, sumit statim Bullam, & inde proficiscitur Syracusas V. G. ubi anno sequenti promulgari solet Bulla die primo Cinerum, qui incidit V. G. die 9. Februarii, hoc est 14. diebus postea, Inquiro, Gaudebit ne Titius jam commorans Syracusis Bullæ Privilegiis usque ad Dominicam Septuagesimæ anni sequentis quæ incidit V. Tamburinus de Sacramentis.

G. 26. Januarii, quando Panormi promulgabitur nova Bulla, an, usque ad nonum diem Februarii juxta promulgationem, quæ fiet in sua Civitate?

2. Secundus casus, quid si contra? Cajus V. G. commorans Syracusis accepit Bullam in die Cinerum, qui forte incidit 12. Feb. deinde accedit Panormum, ubi promulgabitur nova Bulla 20. Januarii, gaudebit ne Privilegiis solum usque ad vigesimum diem Januarii juxta promulgationem panormitanam, an usque ad diem Cinerum anni sequentis juxta promulgationem quæ fiet in Civitate prædicti Caji, qui dies incidet, ut dictum est, nono Februarii?

3. Respondeo. In utroque casu, stando in posteriore sententia, sub qua loquimur, gaudere quis potest Bulla solum juxta promulgationem factam in loco, ubi quis accipit Bullam. Quare in priore casu allato n. 1. Titius gaudebit Bulla, usque ad vigesimum sextum Januarii in posteriore vero allato n. 2. Cajus Bulla fruatur, usque ad nonum diem Feb. Ratio utriusque dicti est, quia, quando tu accipis Bullam promulgatam in hoc V. G. loco, quasi dicit tibi distributor Bullarum nomine pontificis. *(Quandoquidem tu erogasti legitimam elemosinam, concedo tibi Privilegia Bullæ duratura per totum hunc annum, donec ego iterum aliam hic promulgavero)* Hujus autem rei ulterior ratio est, quia ad illum Distributorem, à quo tu recipis Bullam, non pertinet, videre, seu taxare tempus promulgationis alterius Distributoris. Quare, nomine pontificis, dat tibi privilegia secundum suas promulgationes, non vero secundum promulgationes alterius. Ita d Bardi.

4. Scio Joannem e Sanch. in casu dicto n. 1. velle Titium posse solum, usque ad nonum diem Februarii, sed propter rationem nostram non est audiendus.

Scio etiam Mendo s sustinere, tum Titium, tum Cajum prædictos posse solum gaudere Bullæ privilegiis, durante anno naturali, quocumque tandem die fiat nova promulgatio. Sed profecto id ipse dicit, quia sustinet annum pro Bulla debere esse naturalem, quæ sententiam cum dixerimus supra, esse probabilem, probabile etiam erit hoc præsens ipsius dictum; Sed quia nos hic loquimur ex suppositione, quod sequamur sententiam posteriorem, quæ est etiam probabilis, ideo, quamvis dicto

d Bardi. p.

p. tra. 2. c.

6. nu. 24.

e Io. Sanc.

d. 55. n. 9.

e Mendo

l. sup. cit.

dicto prædicti Doctoris assentiamur, tamen non assentiamur illi limitationi (solum.)

§. IV.

An finito anno in aliquo saveat Bulla?

1. **I**nstituto hæc quæstionem hanc, quia maximè pertinet ad praxim. In duobus casibus quærent rationabiliter Doctores, an Bulla proficit, absoluto anno. Dico (rationabiliter) nam casum alium, quia est ratione destitutus, jam exclusi modo §. 1. n. 2.

Quærent enim primo in eo casu, quo promulgatio Bullæ fit in aliqua magna Civitate, seu oppido, unde non valeant omnes Bullam sumere, An, si habeat quis animum sumendi, durabit illi vetus Bulla per paucos V. G. per octo dies post promulgationem novam? Affirmat Villalobos, & Ludovicus à Cruce. Id quod temperat Jo. Sanchez, asserens hoc verum esse, quando per omnes illos dies durat difficultas novam sumendi, vel ex malitia, seu Incuria distributoris, nova haberi non possit.

2. Profecto non possum hanc sententiam, quamvis à Sanctio mitigatam, non rejicere cum Gallego. *a* Nam, ut alia omittam, nimis manifestè ea est contra tenorem Bullæ, ibi (anno durante) & ibi (summarium Bullæ à volentibus uti Privilegiis, accipi, ac retineri debere.)

a Gallegus multos citans t 4. dub. 18.

b Infra c. 13. §. 1. n. 30.

3. Quærent Secundo Doctores in casu Confessionis inceptæ, vel Commutationis Votorum; Et quia de hac Commutatione dicemus inferius, *b* solum hic agimus de Confessione; an scilicet, si qua legitima Confessio bona fide apud Confessarium electum per Bullam incepta finiri ultra ejusdem Bullæ annum non potuit, sive propter penitentis scrupulos, sive ob prolixam Confessionem, sive ob aliquod rationabile impedimentum, quo pacto dicitur res, non esse integra, quia Confessio jam fieri cepit; An, inquam, possit Confessor, post finitum annum suum prosequi opus, & penitentem à peccatis etiam reseratis, ut per Bullam conceditur, absolvere?

Respondeo, posse, ac si esset intra tempus anni concessi, idque etiam cum interpolationibus humano modo solitis; Ratio est; quia ex eo, quod ceptum est negotium Confessionis, tempore habili, Jurisdictio radicem fixit in Delegato, hoc est in Confessario (ut loquuntur Jura) ex rationabili voluntate con-

cedentis; quare illa in eo perpetuatur, usque ad complementum incepti negotii. Idem solent Doctores dicere in Jubileo, si Confessio bona fide incepta non potuit bona fide finiri intra Jubilæi dies de qua re ego aibi c. universaliter.

4. Dictum autem est primo (Bona fide) quia persuadere mihi non possum, quando id in fraudem fiat, adesse consensum Superioris ad prædictam Jurisdictionis extensionem, quidquid aliqui dicant. Id autem bene intellige, siquidem ejusmodi fraus duobus fieri modis potest, tum hic, tum in Jubilæo. Primo, si differas Confessionem consulto, usque ad ultimum diem durationis privilegii, & deinde peniteat te, non esse confessum, & vere velis confiteri, confessionemque bona fide incipias, faciens, quantum potes, ut illam compleas, riteque absolvaris ante finem privilegii, sed propter aliquam rationabilem causam compleri Confessio non potest. Et in hoc casu negligentia prior, immo & fraus, si qua in te fuit, prorogandi tempus, purgatur ex vera penitentia, & ex conatu Sacramentum perficiendi, & consequenter radicabitur in Confessario, extendeturque Jurisdictio, quia jam tunc nulla fraus adest. Secundo, si sive tu, sive Confessor, cum possitis perficere Confessionem, eam non perficitis, hac spe; (quam ego merito fraudem appello) ut radicata Jurisdictio sit in Confessario, quasi possit extendi ad tempus sequens. Et in hoc casu dixi, persuadere mihi non posse, Superioris voluntatem esse, ut ea Jurisdictio radicetur.

5. Dictum est secundo, (si qua Confessio incepta, &c.) quod intellige, esse certum si cepisti peccata legitime explicare Confessario. Immo dicta inceptio Confessionis tunc etiam dicitur adfuisse, quando comparuisti genus flexus coram Confessario, pectusque percussisti, & recitasti Confiteor, & multo magis, si vel unum peccatum veniale patefecisti, hæc enim externa signa sunt Confessionis inceptæ.

6. Objicies. Sola præsentatio litterarum Delegationis facta Delegato non facit negotium ceptum seu causam inchoatam, ut cum multis docet Merolla, *d* quia litterarum sola præsentatio, quamvis acceptata, non est exercitium Jurisdictionis, per quod radice sibi Delegatus Jurisdictionem, ergo neque in casu nostro sufficiunt prædicta signa.

Re-

a Bardi p. p. tr. 2. c. 6. n. 61. & n. 116.
 Respondeo Nos (ut signate notat a Bardi) pro signo sufficienti non ponimus solum petitionem Confessionis quomodo cumque sed requirimus talia signa, quæ sint pars materiæ Sacramenti Pœnitentiæ, quæque cum exhibentur, sint Sacramentalis Confessionis exercitium.

7. Dicitur est Tertio (si qua legitima Confessio) nam non prorogatur Jurisdictio Confessarii, si invalida, sive propter defectum pœnitentis, sive propter defectum Confessarii esset prædicta incepta Confessio. Ratio est, quia per verum actum Confessionis Sacramentalis (sic enim exercetur hæc Jurisdictio) radicatur potestas in Confessario Delegato, non vero per invalidam Confessionem, quæ cum nulla sit, nullum parere effectum potest.

8. Confirmatur Doctrina n. 13. data verbis ipsius Bullæ Originalis. Item (ait) *declarat Pontifex, quod, expirante anno, omnes prædictæ facultates, gratiæ, & Indulta expirant, tantum poterunt causa pendentes ad finem perducì. Notas? (Causæ pendentes, &c.)*

b Bardi lo. c. nu. 66.
 Ex prædictis verbis colligit Bardi b doctrinam a nobis hæctenus dictam, solum habere locum, quando pœnitens, post prædictum annum Bullæ finitum, non committit alia peccata. Nam si quis, inquit, nondum finita Confessione, peccet; finito jam Bullæ anno, peccato reservato, non poterit ab hoc peccato absolvi per Confessarium electum vi dictæ Bullæ, quamvis Confessio cœpta fuerit ante lapsum anni: Immo neque item poterit (ait) ab aliis commissis antea, quia Confessio non potest dimidiari, quæ dimidiaretur, si ab his absolvi posset, illo alio commissio post annum non absoluto. Colligit, inquam, ex his verbis, in quibus expresse Pontifex solum concedit, causas pendentes finiri posse. at Confessio hujus peccati nunquam fuit inchoata tempore anni Bullæ, ergo, &c. Quare hic Auctor concedit, per Jubilæum posse simile novum peccatum absolvi, non vero per Bullam Cruciata, quia in Jubilæo non adest hæc restrictio, tantum poterunt causa pendentes ad finem perducì.

c Mend. d. 23. c. 3. n. 28. sine in Appen. d. 1. n. 61.
 9. Verum contra hanc explicationem in-
 surgit Mendo, c ait enim, non esse majorem rationem, quod hoc peccatum novum, impediat totalem absolutionem, non autem quod absolutio aliorum peccatorum huic pœnitenti debita propter prorogationem Jurisdi-

tionis, trahat ad se facultatem, ut quia non potest dimidiari Confessio, detur potestas Confessario, ut etiam novum illud absolvat.

Adde, cum adhuc vere pendens sit causa, quia confessio jam est incepta, & absolutio nondum data, non posse peccatum hoc novum superadditum habere vim impediendi prorogationem Jurisdictionis.

Certe Prior sententia tutior est. Posterio-rem me Sapientiores examinent; præsertim quia video in causis Judicialibus, ad quarum formam est institutum Sacramentum pœnitentiæ, non dari Delegato prorogationem Jurisdictionis, per quam judicet aliud novum delictum, quod forte committat quis post elapsum tempus Delegationis, &c.

10. Sed adhuc Inquires primo, si Confessor, apud quem incepisti prædictam Confessionem, moriatur, vel alio modo desit, eligere possim alium Confessarium, qui mea peccata omnia audiendo, me absolvat ab illis, finito anno Bullæ, vel finito Jubilæi tempore?

Respondeo cum a Castropalao, posse, sive d *Castro. r. hæc electio novi Confessarii fiat ante spiram tempus privilegii, sive postea in casu proposito prorogata propter incompletam Confessionem, Jurisdictionis. Ratio est quia Confessores vi Bullæ, vel Jubilæi se habent ut unum: quare quando quis ex uno ad alium migrat, non judicatur, nisi eundem eligeret.*

Neque dicas, causam pendentem te debere e ex Jure (ut notat f Navarrus) prosequi e coram eodem Jure, coram quo incepta est: *off. Deleg. Ne id dicas, inquam, nam id verum est in causis fori externi, non vero in casibus interni fori Cujus disparitatis ratio illa est, quia facultas data pro foro conscientia intelligenda est juxta naturam ejusdem fori; At in hoc foro pœnitens potest mutare Confessarium, ut ipsi placet, donec finiatur causa per Absolutionem.*

11. Inquires secundo, si post Absolutionem hanc dictus pœnitens recorderetur alicujus peccati mortalis reservati commissi ante dictam absolutionem, poterit ne virtute Bullæ, vel Jubilæi iterum absolutionem rite accipere a dicto Confessario, qui solum habear potestatem absolvendi vi Bullæ, vel Jubilæi? Respondeo, non posse; quare tunc necesse erit, illud peccatum oblitum confiteri apud

alium legitimum Confessarium habentem a Lib. 5. de potestate ad illud absolvendum, ut a ego poen. c. 4. §. 10. n. 4. Ratio est quia Delegatus cum functus est officio suo, nihil amplius potest; at prædictus Confessarius electus, jam dando absolutionem adimplevit suum officium; ergo, &c.

b Diana p. 11. tract. 8. ref. 28. Lege tamen Dicastillum apud Dianam, b qui putat, esse probabile, quod possit, siquidem tunc (ait) sequens Confessio pertinet ad priorem, & est prioris complementum. Verum ne id extendas ad peccata commissa post absolutionem illam priorem; hæc enim nec separatim, nec conjuncta cum oblitis absolvere dictus Confessarius amplius ex vi Privilegii Bullæ, vel Jubilæi poterit, quia nulla ratione pertinent ad Absolutionem datam vel dandam ex vi Bullæ, vel Jubilæi.

CLAUSULA V.

VT possint in Ecclesiis (locutio est de iis, qui Bullam sumunt) in quibus alias Divina Officia (Interdicto durante) quomodolibet celebrare permissum fuerit, vel in Privato Oratorio ad Divinum Cultum tantum deputatio ab Ordinario visitando, & designando, etiam tempore Interdicti, cui ipsi causam non dederint, vel per eos non steterit, quominus amoveatur: & qui facultatem ad id à Commissario Generali habuerit, etiam per horam, antequam illuceat dies, & per horam post meridiem, in sua, ac familiarium, ac consanguineorum suorum, præsentia, Missas, & alia Divina Officia per se ipsos, si Presbyteri fuerint, vel per alium celebrari facere, & tempore Interdicti Divinis interesse. Eis tamen, qui privato Oratorio ad præmissa uti voluerint, ut quoties id fecerint, aliquas preces Deo pro unione Principum Christianorum contra Infideles, eorumque contra eosdem victoria fundere, teneantur; imponitur.

CAPUT V.

Primum Bulla Privilegium quod est circa tempus Interdicti.

Bullæ Privilegium, Interdicti tempore, tres complectitur favores, quorum primum relatum in præcedente quinta Clausula hic explicamus, mox in sequentibus alias duas explicaturi.

§. I.

Præmittitur Summaria explicatio Interdicti.

1. **I**nterdictum Ecclesiasticum absolute, & sine limitatione latum, est regulariter Censura, qua fidelibus tria vetantur. Primo Officia Divina, præsertim Missa, celebrari. Secundo Sacramenta aliqua ministrare, vel recipere; nam non prohibetur Baptismus, Confirmatio, Pœnitentia, & Matrimonium; sed ministrare, vel recipere Eucharistiam, extremam Unctionem, Ordinem; licet cum iis moderationibus, quas passim afferunt Doctores mox citandi, aliique in Tractatu de Interdicto. Tertio. Denique vetatur Ecclesiastica sepultura.

2. Interdictorum autem variæ sunt Classes. Personale, idest illud, quo ipsa Persona prædictis tribus prohibitionibus, afficitur.

3. Locale, idest illud, quo, locus aliquis iisdem afficitur prædictis prohibitionibus, hoc est, quo in tali loco vetantur Fideles, illas tres actiones exercere.

4. Mixtum, idest, quo tum Persona, tum locus prohibetur.

5. Porro subdividuntur deinde eadem Interdicta; nam quo ad Interdictum Personale, aliud est Personale Generale, estque quando interdicitur totus populus, tota communitas, seu universitas, Collegium Capitulum, &c. quatenus hæc faciunt unum corpus morale. Aliud est personale speciale, hoc est, quando interdicitur hic, vel ille, vel ille.

6. Rursus interdictum locale, aliud est locale generale, atque est illud, quo interdicitur locus, qui à communitate incolitur, V. G. Provincia, Civitas, oppidum, Villa; aliud est locale particulare, estque illud, quo interdicitur locus particularis, vel loca aliqua particularia. V. G. hæc Ecclesia hujus Civitatis, illa Ecclesia illius Oppidi, &c.

Hæc cum suis explicationibus, & limitationibus præsertim iis, quas concedit Cap. Alma mater de Sent. Excomm. in 6. habes passim apud c. Doctores scribentes de interdicto. Hart. Bo.

7. Illud pro re nostra est advertendum, Bullæ Cruciatæ Privilegia solum esse, stante interdicto locali generali, quamvis auctoritate Apostolica imposto: quare nec personaliter quoquo modo interdictis, ne loco specialiter